

**Odgovori na vprašanja v zvezi
z nadzorom pri gradnji**

Odgovori na vprašanja v zvezi z nadzorom pri gradnji

Pripravil: Marjan Ortar univ. dipl. ing. gradb.

Pravna pomoč: Vasja Kajfež, univ.dipl.prav.

Recenzija: Igor Špolar, univ. dipl. ing. gradb.

Izdala: Inženirska zbornica Slovenije, Jarška cesta 10 b, 1000 Ljubljana

Oblika izdaje: elektronska verzija, dostopno na www.izs.si

Ljubljana, december 2022

PREDGOVOR

Nadzor nad gradnjo objekta je eden od pomembnejših mehanizmov za zagotavljanje kvalitetne, predvsem pa varne gradnje. Strokovnjak, ki nadzor izvaja, mora biti za opravljanje nalog visoko strokovno usposobljen, biti pri svojem delu dosleden ter imeti visoko stopnjo zaupanja pri drugih udeležencih.

Gradbena zakonodaja v zvezi z nalogami in delovanjem nadzora pri gradnji podaja splošna določila, v praksi pa so udeleženci v zvezi z izvajanjem nadzora podvrženi različnim situacijam, kjer ni vedno jasnih vodil. V teh primerih so se primorani odločati v okviru svojega znanja, izkušenj in vseh dejanskih okoliščin, pri čemer pa je jasno, da pri dojemanju enake situacije pri različnih udeležencih ni vedno pričakovati enakih zaključkov, kar pa marsikdaj vodi v težave in spore.

Na IZS smo v letu 2012 izdali Priročnik za nadzor pri gradnjo, ki je danes zaradi pogostega spreminjanja gradbene zakonodaje mestoma neaktualen, še vedno pa lahko služi kot vodilo pri izvajanju nadzora oz. kot opis dela nadzornika za boljše razumevanje drugih udeležencev, kaj lahko od nadzora pričakujejo, seveda ob smiselnem upoštevanju trenutno veljavne zakonodaje in predpisov.

V upravnem odboru matične sekcije gradbenih inženirjev pri IZS smo v zadnjem času veliko razmišljali o tem, da bi bilo koristno pripraviti aktualna strokovna pomagala tudi za področje nadzora, a so nas okoliščine v zvezi z veljavno zakonodajo ves čas silile v čakanje na ugodnejši čas, saj brez znanih zakonskih ali podzakonskih okvirjev kakršnokoli verodostojno stališče ni mogoče. Ali smo v obdobju čakanja na nove zakone ali pa v obdobju čakanja na nove podzakonske akte. Tako obdobje v času izdaje tega dokumenta še kar traja, saj še vedno čakamo na nov pravilnik o projektni dokumentaciji, ki se pomembno dotika tudi področja nadzora, že (pre)dolgo pa se napoveduje tudi nova Uredba o gradbiščih, ki jo udeleženci pri graditvi težko čakamo, saj še vedno veljavni Pravilnik o gradbiščih še ni bil usklajen niti z Gradbenim zakonom, ki velja že od leta 2017, uporablja pa se od 2018.

Od našega člana, ki se tako kot marsikdo sprašuje o tem, kakšno je pravilno ali pričakovano ravnanje nadzora v določenih življenjskih situacijah pri gradnji, smo v zvezi s tem prejeli množico vprašanj. Za pripravo odgovorov smo prosili Marjana Ortarja, univ.dipl.inž.grad., ki ima s tega področja bogate izkušnje in tudi uživa ugled v stroki. Pri pravnih dilemah v zvezi z odgovori smo mu ponudili tudi pomoč pravnika Vasje Kajfeža. Vprašanja področje nadzora pri gradnji naslavlajo zelo široko, pri tem pa izpostavljajo mnoge dileme, ki se lahko porajajo tudi drugim udeležencem pri graditvi, hkrati pa naslavlajo situacije, ki so v praksi često ponovljive. Zato smo se odločili, da v tem prehodnem obdobju, ko čakamo, da se gradbena zakonodaja preko podzakonskih aktov dokončno izkristalizira in je neka bolj formalna pomagala težko pripraviti, vprašanja in odgovore javno objavimo.

Predsednik UO MSG, Andrej Pogačnik, univ. dipl. inž. grad.
Dejan Prebil, univ. dipl. inž. grad.

Ljubljana, december 2022

Spoštovani,

pri svojem delu se kot projektant oz. pooblaščen inženir in/ali vodja del srečujem z razlagami predpisov ter zahtevami in ravnanji nadzornikov, s katerimi se ne strinjam in ki so po mojem mnenju neutemeljena.

Ker me zavezujejo pogodbeno določila so v nadaljevanju vsa vprašanja zastavljena hipotetično. Prosim vas za mnenje IZS.

Odgovor:

Splošno:

Po prebiranju predloženih vprašanj, podajam najprej splošni odgovor oziroma nasvet iz prakse.

Za uspešno izvedbo vsakega projekta, posebej pa zahtevnega, mora biti uglasen skupni cilj vseh vpletenih, da se vse aktivnosti in postopki vodijo čimbolj kooperativno, s kratkimi razumljivimi in enoznačnimi navodili in dogovori, z namenom izvedbe in zaključitve projekta v duhu gospodarnega in poštenega poslovanja ter dobrega pozitivnega sodelovanja, v obojestransko zadovoljstvo.

To se lahko doseže samo z dobrim, poštenim in pozitivnim sodelovanjem vseh, z zavedanjem, da se izvaja skupni projekt, z vsak svojo vlogo.

Najbolje je, da se nadzornik in izvajalec čimprej sporazumno uskladita glede vodenja vseh postopkov in dokumentacije, pri čemer je zelo dobrodošlo, da je izvajalec pozitivno naklonjen čimprejšnji izpolnitvi nadzornikovih navodil. Od nadzornika pa se tudi pričakuje, da navodila predhodno sam dobro premisli in oblikuje ter od izvajalca zahteva res potrebne in uporabne aktivnosti.

Večina vprašanj se nanaša na pristojnost nadzora:

- a. glede večkratnega dopolnjevanja dokumentov – tudi do desetkrat,
- b. zaustavitve del,
- c. zavrnitve podpisa gradbene knjige (GK), obračunske situacije,

zato k temu podajam najprej splošne odgovore:

- a. Zahteve, ki jih daje nadzornik, naj bodo čimbolj enoznačne in jasne že v osnovnem navodilu. Na podlagi navodil, izvajalec pripravi predlog, katerega nadzornik pregleda poda še morebitne pripombe in po dopolnitvi se pričakuje, da tak dokument sprejme, nikakor pa, da ga do desetkrat spreminja.
- b. Nadzornik mora ustaviti dela, če se ne izvajajo skladno z dokumentacijo za izvedbo, veljavno zakonodajo, pravili stroke ali se z deli ogroža zdravje in varnost ljudi ter so škodljiva za okolje.
- c. Nadzornik lahko zavrne podpis GK ali obračunske situacije, če izvajalec ne izpolnjuje obvez, ki jih je prevzel s podpisom pogodbe, vključno s pripravo ustrezne dokumentacije.

Nekaj težav pri razumevanju oz. sporazumevanju lahko povzroči tudi pomen izraza nadzornik – da je lahko pravna ali fizična oseba.

Izraz nadzornik se uporablja za udeleženca pri graditvi objektov, ki nastopa kot gospodarski subjekt (samostojni podjetnik posameznik, gospodarska družba in druga pravna in fizična oseba, ki je vpisana v poslovni register Slovenije in opravlja pridobitno dejavnost). Za strokovno osebo ali strokovnega pooblaščenca uporabljamo izraz vodja nadzora, pooblaščen nadzornik po posamezni stroki (odgovorni nadzornik).

Inženirska stroka bi morala stremeti k temu, da posamezne strokovne funkcije v obliki projektantov, vodij del ali nadzornikov na objektih različnih zahtevnosti opravljajo ustrezno usposobljene osebe z ustreznimi referencami in pridobljenimi znanji iz že zaključenih poslov. Največkrat prihaja do nerodnih situacij pri gradnji, če eden od zgoraj naštetih strokovnjakov nima ustreznih znanj, oziroma ni ustrezno usposobljen za opravljanje funkcije na (pre)zahtevnem objektu, ali objektu, kjer so potrebna specifična znanja. Nema lokrat se v praksi dogaja, da so z razpisom del, projektiranja ali nadzora imenovane ustrezne strokovne osebe, dela pa potem opravljajo osebe, ki iz različnih razlogov še nimajo osvojenih znanj, ki jih določen projekt zahteva.

V nadaljevanju so odgovori h konkretnim vprašanjem, kot jih je bilo mogoče razumeti. Za natančne odgovore, bi moral poznati vsebino vse pogodbene dokumentacije za konkretne primere. Zelo pomembno namreč je, kaj sta se naročnik in izvajalec zavezala s pogodbeno dokumentacijo kot npr ali se uporablja FIDIC pravila ali ne, se izvajajo dela po GD ali po sistemu VDVJK, itd.

V tekstu odgovora se uporablja praksa, ki temelji na Gradbenem zakonu ter podzakonskih predpisih; pri tem je potrebno upoštevati tudi Posebne gradbene uzance iz leta 2020, ki so bile sprejete in objavljene na spletnih straneh Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri GZS in se uporabljajo za pogodbe sklenjene po 21. 12. 2020. Treba je opozoriti, da tekst uzanc ni objavljen v Uradnem listu RS, ker to zakonsko ni obvezno. Vendar pozor, Posebne gradbene uzance iz leta 1977 so bile s temi uzancami razveljavljene, kljub temu pa za pogodbe, ki so bile sklenjene po 21. 12. 2020 stranke teh pogodb lahko dogovorijo uporabo določil starih Posebnih gradbenih uzanc iz leta 1977.

Vse povedano velja za pogodbene odnose sklenjene na podlagi GZ in OZ, ne velja pa za primere sklenjene po Zakonu o javnem naročanju (Ur.l. RS št.91/2015, 14/2018, 121/2021).

1. Pogodbe med izvajalcem in podizvajalcem

1.1 Splošno

Po pogodbi med naročnikom in izvajalcem vsakega podizvajalca potrdi naročnik na podlagi predložene podizvajalske pogodbe-ne gre za nominiranega podizvajalca. Po predpisih (GZ) mora biti vsak dogovor med udeleženci gradnje sklenjen v pisni obliki, zadošča torej tudi naročilnica, pogodba o poslovnem sodelovanju, ki ni vezana le na posamezen projekt ali kakšna druga oblika pisnega dogovora, če ni pogodbenega določila o sklenitvi podizvajalske pogodbe.

Odgovor:

1.1 Splošno:

Naročnik in izvajalec sta medsebojne obveznosti določila s pogodbo in gotovo zadostila zahtevam GZ. Kako bo pogodbeni izvajalec urejal naprej razmerja s podizvajalci, je izvajalčeva poslovna odločitev in lahko tudi skrivnost, razen če sta se drugače s pogodbo dogovorila. Če ni drugače določeno, bi kot nadzor od izvajalca zahteval samo, da predloži dokazilo, da ima urejen pogodbeni odnos za dela z ustreznim podizvajalcem.

Po določenih GZ mora biti vsak dogovor med udeleženci gradnje sklenjen v pisni obliki, sem pa ne moremo šteti naročilnice, ki je oblika enostranske volje; naročilnico štejemo med ustrezne listine dogovora, v kolikor je podpisana in potrjena s strani obeh pogodbenih strank. Pri vsakem pravnem poslu pa je bistveno, da pogodbeni stranki uporabljata določila Obligacijskega zakonika kot temeljnega predpisa pri sklepanju gospodarskih pogodb; pri sestavi Pogodbe o izvajanju nadzora se uporabljajo določila poglavja o mandatni pogodbi (Pogodba o naročilu), pri sestavi Izvajalske pogodbe pa se uporabljajo določila poglavja o podjemni pogodbi in določila poglavja o gradbeni pogodbi.

1.2 Ali je naloga in pristojnost nadzornika, da izvajalcu diktira vsebino in obliko podizvajalskih, pod-podizvajalskih pogodb,..., podaja pripombo na pripombo vse do razmakov med vrsticami in slovničnih napak, izvajalec pa pogodbe dopolnjuje tudi po nekaj desetkrat?

Odgovor:

Ne, če ni to s pogodbo posebej določeno. Glede pripomb pa velja splošni odgovor iz tč a.

Glede na inženirsko izobrazbo ima nadzornik kljub vsakodnevnomu delu s pogodbami premalo pravniškega znanja, da bi lahko pravilno oblikoval določila pogodb, kar bi morebiti lahko zaradi tega katero od pogodbenih strank postavilo v neenakovreden položaj. Pri pripravi novih pogodb je vsekakor smiselno angažirati pravnika. V nekaterih primerih imajo naročniki v sklopu javnega naročanja že pripravljene in objavljene ustaljene vzorce pogodb ter ostale dokumentacije, ki jih inženirji brez težav lahko povzemajo, seveda v nebitvenih določenih pogodb.

Nadzornik ne sme biti v nobenem razmerju do izvajalca ali do podizvajalca; je samo v razmerju do investitorja. Pri sklepanju podpogodb nadzornik ne sodeluje, obligacijsko razmerje je vzpostavljeno med izvajalcem in podizvajalcem. Tudi pri sklepanju izvajalskih pogodb nadzornik ne sodeluje, torej ne moremo govoriti o diktiranju vsebine in oblike podizvajalske pogodbe. Nadzornik lahko po sklenitvi izvajalske ali podizvajalske pogodbe poda svoje pripombe investitorju (naročniku), ki v primeru akceptiranja pripomb skuša doseči dopolnitev že sklenjene izvajalske pogodbe z izvajalcem. Velja temeljno obligacijsko pravilo, da izvajalec odgovarja za ravnanje svojih podizvajalcev, ki nastopajo kot izpolnitveni pomočniki.

1.3 Bi bilo s strani izvajalca upravičeno pričakovati:

- **da se predlogi, pripombe itd. v smislu nujenja strokovne podpore s strokovnega področja nadzornika podajo enkrat ali nekajkrat in ne po več desetkrat?**
- **da se izvajalcu v smislu nujenja strokovne podpore s strokovnega področja nadzornika poda predloga pogodbe s pričakovano/želeno vsebino in obliko dokumenta, enkrat tako usklajevan in usklajen dokument pa uporabi kot predloga pri sklepanju nadaljnjih pogodb ali naj se na istem objektu oblikuje vsakokrat znova in drugače v dolgotrajnem postopku podajanja pripomb in dopolnjevanj?**

Odgovor:

- Velja splošni odgovor iz tč. a.: Zahteve, ki jih daje nadzornik, naj bodo čimbolj enoznačne in jasne že v osnovnem navodilu. Na podlagi navodil, izvajalec pripravi predlog, katerega nadzornik pregleda poda še morebitne pripombe in po dopolnitvi se pričakuje, da tak dokument sprejme, nikakor pa, da ga do desetkrat spreminja.
- Vsekakor bi bilo pričakovati, da nadzornik sistematsko pripravi vzorec za več primerov.

1.4 Ali zadošča predložitev dokazila o pisni sklenitvi dogovora med izvajalcem in podizvajalcem, torej pogodbe, naročilnice,... in so s tem izpolnjene zahteve predpisov po sklenitvi dogovora v pisni obliki? [2]

Odgovor:

Kot navedeno v tč. 1.1.

Zaradi poslovne tajnosti v pogodbenih odnosih zadošča predložitev izjave zakonitega zastopnika izvajalca, da je sklenil podizvajalske pogodbe.

Zagotovo pa je potrebno naročniku in nadzoru predložiti podizvajalsko pogodbo za nominirane podizvajalce, ki zahtevajo neposredno plačilo opravljenih storitev iz strani naročnika.

1.5 Ali so/smo nadzorni inženirji (in tudi pooblašteni inženirji), torej elektro tehniki, inženirji gradbeništva, univerzitetni diplomirani inženirji rudarstva in geotehnologije, diplomirani inženirji strojništva itd. tolikšni strokovnjaki na področju poslovanja gospodarskih družb, davčne zakonodaje, stvarnopravnih zadev, zavarovalništva, slovenistike, lingvistike itd., da se s tovrstnim angažiranjem zagotavlja:

- **kakovost nadzora, ki omogoča dokončanje objekta v skladu z dokumentacijo za izvedbo gradnje, v skladu s prostorskim izvedbenim aktom, gradbenimi in drugimi predpisi ter gradbenim dovoljenjem, 2. stavek 13. člena GZ**
- **informacije in strokovno podporo s svojega področja dela, 2. stavek 13. člena GZ**

Odgovor:

Vsekakor se to pričakuje od nadzornika, da zagotovi s svojimi kadri ali pa po potrebi vključi zunanje sodelavce.

Določilo 2. točke 2. odstavka 13. člena GZ se nanaša na ravnanje nadzornika kot udeleženca pri graditvi objektov. Slednje lahko izvaja z lastnimi zaposlenimi strokovnjaki ali pa strokovnjaki drugih gospodarskih subjektov, s katerimi nadzornik na podlagi 1.odstavka 13. člena sklepa gospodarske pogodbe.

1.6 Ali lahko nadzornik ustavi dela, če se ne upošteva njegovih pripomb in predlogov k vsebini in obliki podizvajalskih pogodb?

Odgovor:

Ne, to ni zadosten in smiseln razlog za zaustavitev del, razen če sta naročnik in izvajalec to s pogodbo določila.

Praviloma se fazi sklepanja pogodb glavnega izvajalca s podizvajalci, časovno ne bi smeli prepletati z izvedbo, ali vplivati na njo. V določenih primerih so pri daljšem trajanju gradnje nekateri podizvajalci sicer angažirani kasneje, vendar morajo tudi pri podizvajalskih pogodbah veljati podobna bistvena določila, kot v generalni gradbeni pogodbi.

Pripombe nadzornika k vsebini in obliki podizvajalskih pogodb niso v vzročni zvezi z določilom 13. člena GZ; oblika in vsebina podizvajalske pogodbe nima vpliva na kakovost ravnanja nadzornika oziroma njegovega strokovnega pooblaščenca vodjo nadzora; v tem primeru nadzornik nima zakonske podlage da delo ustavi.

1.7 Ali lahko nadzornik zavrača potrditev knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če se ne upošteva njegovih pripomb in predlogov k vsebini in obliki podizvajalskih pogodb?

Odgovor:

Ne, če je to neizpolnjevanje, s pogodbeno dokumentacijo, določenih obvez.

Pripombe in predlogi nadzornika so namenjeni investitorju, ki ima sklenjeno gospodarsko izvajalsko pogodbo z glavnim izvajalcev, ki odgovarja investitorju tudi za vsebino sklenjenih podizvajalskih pogodb. Potrditev knjige obračunskih izmer s strani nadzornika ni v neposredni vzročni zvezi s sklepanjem izvajalskih oziroma podizvajalskih pogodb.

2. Zakoličba objektov

2.1 Ali nadzornik lahko od pooblaščenega geodeta zahteva vnos dodatnih vsebin v zapisnik o zakoličbi, ki sicer vsebuje vse zahtevane vsebine po 60. členu GZ, npr. kotiranje odmikov od parcelnih mej, kar je sicer vsebina tehničnih prikazov v vodilnem načrtu?

Odgovor:

Lahko predlaga vpis pomembnega podatka, kot je odmik od sosednjih parcel, sicer pa ne.

Zakoličenje objekta je geodetska storitev; zakoličba se izvaja na podlagi določil Zakona o evidentiranju nepremičnin in določil ZGeoD-1. Zakoličbeni zapisnik sestavi in podpiše le pooblaščen inženir geodetske stroke, ki je izvedel zakoličenje objekta. Pooblaščen vodja nadzora je lahko prisoten v postopku zakoličenja objekta, pri katerem lahko izrazi pripombe in predloge, nima pa zakonske pravice posegati v tekst zakoličbenega zapisnika.

2.2 Ali lahko nadzornik od izvajalca oziroma vodje del zahteva potrjevanje zapisnika o zakoličbi s podpisom in žigom?

Odgovor:

Ne, ni potrebno, ker mora biti podpisan s strani pooblaščenega inženirja geodezije, ki odgovarja za pravilnost izvedenih meritev. Tudi GZ tako predpisuje.

Po določilih 60. člena GZ nadzornik nima pravice od izvajalca zahtevati potrjevanje zapisnika o zakoličbi s podpisom in žigom. Investitor mora v postopku prijave začetka gradnje predložiti zapisnik o zakoličenju iz 60. člena GZ.

2.3 Ali lahko nadzornik ustavi dela, če se ne upošteva njegovih pripomb in predlogov k vsebini in obliki zapisnika o zakoličbi, ki je v celoti izdelan po GZ?

Odgovor:

Ne.

Nadzornik nima zakonske podlage za poseganje v geodetske storitve zakoličenja objekta.

2.4 Ali lahko nadzornik zavrača potrditev knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če se ne upošteva njegovih pripomb in predlogov k vsebini in obliki zapisnika o zakoličbi, ki je v celoti izdelan po GZ??

Odgovor:

Ne.

Sestava zapisnika o zakoličbi po 60. členu GZ ni v nobeni neposredni povezavi s pravico nadzornika, da zavrne potrditev knjige obračunskih izmer in obračunske situacije.

2.5 Ali lahko nadzornik zavrača potrditev DZO in primopredajo del, če se ne upošteva njegovih pripomb in predlogov k vsebini in obliki zapisnika o zakoličbi, ki je v celoti izdelan po GZ?

Odgovor:

Ne.

3. Sestavljalcev gradbenega dnevnika in knjige obračunskih razmer

3.1 Splošno

Po pogodbi je izvajalec dolžan voditi GD in KOI skladno s predpisi. Po Pravilniku o gradbiščih sestavljalca izvajalec določi z vpisom v ustrezno rubriko uvodnih strani GD oz. KOI.

Odgovor:

Kot rečeno, GD in KOI je potrebno voditi skladno z zakonodajo, pravilniki in predpisi.

3.2 Ali nadzornik lahko od izvajalca zahteva imenovanje sestavljalca gradbenega dnevnika in sestavljalca KOI z odločbo? [3]

Odgovor:

Ne, če ga vodi vodja del, ki ima odločbo.

Skladno z določili Pravilnika o gradbiščih lahko oba dokumenta sestavlja pooblaščen oseba, kar pomeni, da ji mora izvajalec izdati pooblastilo, oziroma v imenovanje vključiti še naloge. V praksi ni nujno, da ista oseba vodi gradbeni dnevnik in knjigo obračunskih izmer, sploh pri zahtevnejših objektih.

V kolikor udeleženci pri graditvi objektov to želijo, je zaradi pravne varnosti smiselno, da izvajalec s pisnim pooblastilom imenuje sestavljavca gradbenega dnevnika in sestavljavca KOI, tako, kot je to smiselno pri imenovanju vodje del (vodja gradnje). Tudi v primeru, ko nastopa vodja del istočasno tudi kot sestavljavec gradbenega dnevnika in sestavljavec KOI, je potrebno v pooblastilu izrecno navesti, da je vodja del istočasno pooblaščen tudi kot sestavljavec gradbenega dnevnika.

3.3 Ali nadzornik lahko zavrača GD in KOI oziroma prepoveduje, da jih vodijo strokovni sodelavci vodje del brez imenovanja z odločbo?

Odgovor:

Če GD in KOI, pri velikih objektih, zaradi prevelikega obsega del, ne vodi sam vodja nadzora, je prav, da z odločbo pooblasti za to ustrezno strokovno usposobljene namestnike.

Strokovnega sodelavca vodje del sedaj po GZ sicer ne poznamo; v primeru imenovanja take osebe lahko nadzornik zabeleži svoje nestrinjanje in to sporoči investitorju; nadzornik nima zakonske pravice zavrniti listino gradbenega dnevnika ali listino KOI, ča je ustrezno vodena skladno s v Pravilnikom o gradbiščih (Ur.l.RS št. 55/08 in 54/09).

a. Ali lahko nadzornik izvajalcu diktira vsebino in obliko takega dokumenta in je le ta predmet mnogokratnih dopolnjevanj?

Odgovor:

Da, smiselno, tako da je zagotovljena nedvoumna sledljivost, katera je bistvenega pomena. Pogosto se zgodi, da to dokumentacijo izvajalci pogosto vodijo zelo površno in pomanjkljivo.

Pravilno in poslovno je, da pogodbeni izvajalec za osebe, ki sestavljajo vodstvo gradbišča, izda odločbe o imenovanju z navedbo obsega nalog (vodenje del, vodenje gradbenega dnevnika, vodenje KOI, zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ipd.), seveda pa v primeru neizdanih imenovanj to ne pomeni, da bi nadzornik lahko zavrnil pregled in podpis GD ter KOI, če sta oba dokumenta sestavljena in vodena korektno in vsebujeta vse predpisane priloge.

Vsebina in oblika gradbenega dnevnika in KOI je določena v Pravilniku o gradbiščih (Ur.l.RS št. 55/08 in 54/09). Pravica in dolžnost nadzornika je, da pisno z zabeležko v gradbenem dnevniku opominja izvajalca v zvezi z vsebino teksta tega dokumenta, ne more pa izvajalcu neposredno diktirati vsebino in obliko teksta tega dokumenta.

b. Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če se sestavljavca KOI ne imenuje z odločbo oziroma se odločba ne pripravi po njegovih priporočilih?

Odgovor:

Da, ako se izvajalec po večkratnih opozorilih ne odzove in ustrezno uredi dokumentov, je to skrajni prisilni ukrep zaradi neizpolnjevanja pogodbene obveze.

Nadzornik lahko zavrne pregled in potrditev GD in KOI, v kolikor dokumenta ne vsebujeta predpisanih vsebin in prilog. Načeloma se nadzornik ob tem ne ukvarja z vsebino odločb o imenovanju, jih pa v primeru ugotovljene neustreznosti dokumentacije seveda lahko zahteva na vpogled.

Odločbo o imenovanju sestavljavca KOI sestavi izvajalec po internih predpisih; nadzornik nima podlage, da zahteva obliko odločbe. Sicer pa velja splošno določilo, da nepravilnosti nadzornik zabeleži v gradbeni dnevnik in o tem obvesti naročnika.

3.4 Ali lahko nadzornik ustavi dela, če se sestavljavca GD in KOI ne imenujeta z odločbo?

Odgovor:

Nadzornik lahko ustavi dela v skladu z določili 3. in 4. točke 13. člena GZ in neimenovanje sestavljavcev GD in KOI ne more biti razlog za ustavitev del.

4. Dostopnost pisarniških prostorov izvajalca in dokumentacije, oprema pisarniških prostorov

4.1 Splošno

Po pogodbi mora izvajalec na gradbišču zagotoviti ustrezen prostor za sestanke s stoli, mizami, ogrevanjem in internetom. Po Načrtu ureditve gradbišča so pisarniški prostori izvajalca tudi na sedežu uprave podjetja.

Odgovor:

Možno je tudi to, kar pa je bolj nezaželeno.

Prostori namenjeni za potrebe nadzora na gradbišču so določeni v načrtu organizacije gradbišča, katerega izdelava izvajalec, ki ga izbere investitor; investitor mora pred pričetkom gradnje potrditi načrt organizacije ureditve gradbišča.

4.2 Ali je izvajalec dolžan nadzorniku predati ključe svojih pisarniških prostorov na gradbišču, da ima le ta ves čas omogočen dostop do gradbiščne dokumentacije in če se ključev ne preda, ali to pomeni onemogočanje dela nadzornika?

Odgovor:

Običajno pogodbeno določila izvajalca s pogodbo zavezujejo glede prostorov in opreme za naročnika.

Le - te nato običajno naročnik preda nadzorniku. Vsekakor morajo biti nadzorniku izročeni ustrezno – dogovorno, skladno s pogodbo seveda, opremljeni prostori s ključi v popolno upravljanje za čas gradnje in običajno še šest mesecev po kolavdaciji. O rokovanju z dokumentacijo, ki jo ima nadzornik v teh prostorih, odloča izključno nadzornik.

Velja zakonsko določilo, da izvajalec in nadzornik nista v nobenem razmerju. Investitor je v posebnem razmerju do nadzornika in ločeno v razmerju do izvajalca. Dolžnost investitorja in ne dolžnost izvajalca je, da nadzorniku zagotovi ustrezen poslovni prostor na gradbišču in ključe tega prostora. Zavezanec do nadzornika je investitor in ne izvajalec, čeprav je le-ta lahko tudi lastnik prostora.

4.3 Ali lahko nadzornik izvajalcu postavlja dodatne zahteve glede opreme pisarniških prostorov na gradbišču, npr. tip omare za dokumentacijo s ključavnico, tiskalnik, fotokopirna naprava, skener ipd.?

Odgovor:

Vse naj bo predhodno usklajeno in dogovorjeno, v smislu, da nadzornik hkrati predstavnik naročnika.

Nadzornik nima pravice postavljati izvajalcu zahteve glede opreme poslovnega prostora, slednje lahko zahteva od investitorja.

a. Ali lahko nadzornik brez vednosti izvajalca odnaša dokumentacijo iz pisarniških prostorov ob tem, da so mu bili predani ključi in ima zagotovljen dostop v prostore 24/7?

Odgovor:

O rokovanju z dokumentacijo, ki jo ima nadzornik v teh prostorih, odloča izključno nadzornik.

b. Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če mu izvajalec ne preda ključev?

Odgovor:

Da, predlaga naročniku odbitek, ker izvajalec ni izpolnil pogodbene obveze.

Predaja ključev je zaveza investitorja in ne izvajalca, zato nadzornik nima pravne podlage, da zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije.

4.4 Ali lahko nadzornik ustavi dela, če mu izvajalec ne preda ključev?

Odgovor:

To ne bi bilo smiselno, glede na posledice. Gotovo sta oba toliko razumna – nadzornik in izvajalec, da se najde druga skupna rešitev.

Dela lahko nadzornik ustavi pisno z ločenim dopisom, v kolikor mu je namenoma onemogočen dostop do lastne ali do gradbiščne dokumentacije (projektna dokumentacija, gradbeni dnevnik ...).

Investitor je tisti udeleženelec, ki mora priskrbeti nadzorniku ustrezen poslovni prostor in mu predati ključe.

5. Uporaba poimenovanja »vodja gradbišča«, tehnični kader oz. strokovni sodelavci vodje del na gradbišču:

5.1 Splošno

Izvajalec ima po interni sistematizaciji predvidena delovna mesta »vodja gradbišča«. Na teh delovnih mestih je zaposlen tehnični kader oziroma strokovni sodelavci vodje del, t.j. tehniki in inženirji različnih strok, nekateri z opravljenimi strokovnimi izpiti oz. z vpisi v imenik(e) in drugi ne, ki po navodilih vodje del opravljajo tehnične, organizacijske in administrativne naloge. [4]

Odgovor:

Izvajalec ima lahko po interni sistematizaciji delovna mesta »vodja gradbišča«, vendar to ne more imeti nobene povezave z gradbenim zakonom, glede zakonsko določenih imenovanj.

Izvajalec mora sistemizacijo prilagoditi, glede ustreznih funkcij strokovnih oseb, glede na veljavno zakonodajo.

5.2 Ali je uporaba poimenovanja »vodja gradbišča«, ki je sicer v praksi že dolgo v široki uporabi predvsem za pomočnike vodje del, prej odgovornega vodje del oz. odgovornega vodje gradbišča, v nasprotju s kakšnim predpisom, je zavajajoča? Niti prejšnji ZGO niti GZ ne poznata tega poimenovanja – po ZGO je obstajal naziv odgovorni vodja gradbišča.

Odgovor:

Imenovanje »vodja gradbišča« ni združljivo z veljavno zakonodajo in je lahko moteče in zavajajoče. Tudi po ZGO odgovornega vodja gradbišča ni imenoval izvajalec, ampak naročnik.

Naziv vodja gradbišča ni naziv za pomočnike vodij del, ne glede na interna določila izvajalca. Glede na zakonsko določilo izvajalec imenuje vodjo del, vodilni izvajalec pa izmed vodij del imenuje tudi vodjo gradnje.

5.3 Ali lahko nadzornik izvajalcu prepove uporabo tega poimenovanja delovnega mesta ter uporabe le tega v dokumentih, korespondenci,...

Odgovor:

Da, prav je da prepove tako imenovanje, ker je moteče ker ni ustrezno glede na GZ.

a. Ali mora izvajalec posebej z odločbo določiti naloge in pristojnosti tehničnega kadra oz. strokovnih sodelavcev vodje del ali zadoščajo interni akti podjetja in ali bi jih moral predložiti nadzorniku? Se to nadaljuje vse do ostalih zaposlenih kot so strojniki, vozniki, zidarji, železokrivci, pomožni gradbeni delavci,...

Odgovor:

Imenovanja se lahko in morajo izvesti samo v skladu z GZ oz. pravilnikom, ki pravi, da mora izvajalec določiti osebo, torej se zahteva odločbo za vsak konkreten objekt.

Pristojnosti tehničnega kadra izvajalca so sicer stvar izvajalca samega, imenovani nadzornik nima pooblastil posegati v kadrovsko strukturo izvajalca v kolikor ne gre za vodjo del ali pa vodjo gradnje in sestavljalca GD in KOI.

b. Ali lahko nadzornik prepoveduje sodelovanje na sestankih, terenskih ogledih ipd. ter opravljanje tehničnih, organizacijskih in administrativnih nalog tehničnemu kadru izvajalca brez opravljenih strokovnih izpitov oz. vpisov v imenike?

Odgovor:

Na velikih projektih vsekakor, ker naj bodo na sestankih prisotni samo »uradni« nosilci pogodbene odgovornosti in obveznosti. Na terenskih ogledih in prevzemih pa je prav, da zahteva prisotnost ustrezno strokovnih in imenovanih oseb izvajalca, ker sicer nima ustreznega strokovnega sogovornika. To je v dobro izvajalca, da se zadeve takoj uredijo na terenu, sicer lahko nadzornik vpiše in vpisuje v GD in običajno kar traja, da se izvajalec ustrezno odzove.

Na sestankih sodelujejo povabljene osebe; opravljanje tehničnih, organizacijskih in administrativnih nalog izvajalca je stvar izvajalca samega brez vmešavanja nadzornika.

c. Ali lahko nadzornik ustavi dela, če se ne upošteva tovrstnih zahtev?

Odgovor:

Ustavitev del ne bi bil primeren sorazmerni ukrep, razen če se dela izvajajo neustrezno kot posledica neustreznega vodenja, vsekakor pa lahko ustavi postopek pregleda in prevzema del.

Za takšne primere bi bilo potrebno zakonodajo dopolniti, saj obstaja nemalo gradbišč, kjer vodja del zaradi prezasedenosti in angažiranosti na večjih gradbiščih hkrati, ni prisoten, gradnjo pa vodijo premalo strokovno podkovane ali izobražene osebe, zato pogosto prihaja do težav pri gradnji. Ni zakonske podlage za ustavitev dela s strani nadzornika v zvezi s kadrovsko problematiko izvajalca.

d. Ali nadzornik lahko zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če izvajalec ne upošteva gornjih zahtev?

Odgovor:

Da, v sorazmernem deležu za tista dela, ki so neustrezne kvalitete, zaradi neustreznega vodenja in izvedbe del in posledično ni uspešno izveden postopek prevzema del.

6. Nadzor nad vodjo del

6.1 Splošno

Po pogodbi med naročnikom in izvajalcem je zahtevana prisotnost vodje del na gradbišču v naslednjih primerih:

- **na operativnih sestankih z naročnikom, nadzornikom in projektantom**
- **na kvalitativnem in tehničnem pregledu ter na primopredaji objekta**
- **na ostalih pregledih objekta in sosednjih objektov zaradi ugotavljanja napak ter odpravljanja le teh**
- **na inšpekcijskih pregledih objekta in sosednjih objektov**

V ločenem členu oz. stavku člena pogodbe je zahtevana stalna prisotnost vodje del na gradbišču.

Objekt je gradbeni inženirski objekt linijskega značaja, ki poteka na več deset kilometrih tras.

Odgovor:

Pri zahtevnih objektih je običajno pogodbeno obvezna izvajalca, da zagotovi stalno prisotnost vodja del, ker običajno ima izvajalec v izvedbi več objektov hkrati in vodja del se vodenju ne more posvetiti v zadostni meri, ker je razpet med več objekti.

6.2 Ali je naloga in pristojnost nadzornika, da preverja stalno prisotnost vodje del na gradbišču? Mu mora vodja del poročati o prisotnosti in neprisotnosti, prihodu in odhodu, se javljati ob prihodu na gradbišče ipd.?

Odgovor:

Preverjanje prisotnosti ni običajna praksa. Pričakuje se, da vodja del z vso vestnostjo izpolnjuje svoje poslanstvo in pogodbeno obvezo in zagotavlja stalno takojšnjo odzivnost.

a. Ali lahko nadzornik od vodje del zahteva dokazovanje prisotnosti na gradbišču s foto dokumentiranjem, t.j. da VD pošilja svoje fotografije z gradbišča? Ali ga nadzornik sme za potrebe dokazovanja prisotnosti snemati in fotografirati na gradbišču, na sestankih ipd.? [5]

Odgovor:

Tak način dokazovanja nikakor ni smiselni in primeren za nivo inženirskega poslovanja. Vsekakor se pričakuje najvišji pošten odnos, ki je vreden zaupanja.

b. Ali nadzornik določa pri katerih delovnih procesih, v katerih fazah dela ipd. mora biti VD prisoten, npr. pri betoniranju točkovnega temelja droga svetilke cestne razsvetljave, izvedbi kableskega jaška, vgradnji zasuna vodovoda, ..., ki so nezahtevni rutinski procesi, ali se o le tem VD odloča avtonomno?

Odgovor:

Nadzornik lahko zahteva, da so vsi delovni procesi ustrezno, smiselno, glede na zahtevnost, sistemsko strokovno kontrolirani (lahko do nivoja delovodje).

Seveda mora biti vodja del obvezno prisoten pri vseh pomembnejših organizacijskih in izvedbenih sklopih del, ne le zaradi zahteve nadzornika, temveč tudi skladno z določili 1. odstavka 18. člena GZ-1.

c. Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če vodja del ne upošteva gornjih zahtev?

Odgovor:

Lahko ne potrdi v celoti del, v katerih kvaliteto, zaradi slabega vodenja postopkov izvedbe, dvomi. Potrditev se zadrži do ustreznega dokaza o pravi kvaliteti del.

d. Ali lahko nadzornik ustavi dela, če vodja del ne upošteva gornjih zahtev?

Odgovor:

Lahko ustavi izvedbo neustrezno vodenih del, do ureditve nepravilnosti.

7. Vodja nadzora

7.1 Ali je za vodjo nadzora pri gradnji gradbenih inženirskih objektov kot so kanalizacija, vodovod, kableska kanalizacija, plinovod ipd. brez elementov arhitekture lahko imenovan pooblaščen arhitekt?

Odgovor:

Skladno z GZ-1/15čl(3) odst.: Nadzornik za vodenje nadzora določi pooblaščenega strokovnjaka z ustreznim pooblastilom (v nadaljnjem besedilu: vodja nadzora), ki zanj opravlja poklicne naloge v eni od predpisanih oblik v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.

8. Sodelovanje nadzornika pri izvajanju meritev, preizkusov in testiranj ter koordinacija strokovnjakov, ki izvajajo meritve, preizkuse in testiranja

8.1 Ali lahko nadzornik postavlja dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem meritev, preizkusov in testiranj, ki niso predvidena v projektni dokumentaciji, jih ne določajo predpisi/tehnične specifikacije/..., ne zahteva jih naročnik ali bodoči upravljavec voda GJI ipd.

Primeri:

- za izvajanje meritev deformacijskih modulov zgornjega ustroja prometnic, ki jih izvajalec izvaja v obsegu in po zahtevah TSC oz. »zelenih knjig«, nadzornik postavi strožje zahteve
- zahteva po izvajanju meritev nosilnosti temeljnih tal pod točkovnimi temelji drogov zračnih vodov GJI v temeljnih tleh z ugodnimi lastnostmi (hribina)
- testiranje odvzetih vzorcev betona za gradbene elemente kot so kabelski jaški, AB obroči jaškov, točkovni temelji drogov zračnih vodov GJI, temeljne plošče montažnih zabojnikov za vodovodna črpališča, telekomunikacijska vozlišča ipd., za katere izvajalec ustreznost dokazuje z dokumentacijo dobavitelja o tekoči kontroli proizvodnje, priloženimi računi, prevoznici, prevzemnicami in dobavnicami.

Odgovor:

Da, lahko zahteva dodatne meritve, če se pojavijo razlogi za dvom v ustrezno kvaliteto del. Običajno je s pogodbo določeno, da če so rezultati dodatnih preiskav negativni, jih plača izvajalec in zadeve sanira, sicer se stroški krijejo iz naslova naročnika.

Velja za vse navedene primere.

8.2 Ali lahko nadzornik, ki ni registriran in usposobljen za takšno dejavnost, na podlagi lastnih internih meritev, preizkusov in testiranj oporeka rezultatom meritev, preizkusov in testiranj, ki so jih izvedla za to registrirana in usposobljena podjetja?

Odgovor:

Velja navedeno v tč. 8.1.

a. Ali nadzornik lahko izvajalcem meritev, preizkusov in testiranj narekuje obliko dokumentov kot so poročila, zapisniki?

Odgovor:

Ne, ni razumno, če vsebujejo vse bistvene podatke.

b. Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če izvajalec ne upošteva gornjih zahtev?

Odgovor:

Da, za tista dela, za katera se pojavljajo znaki in dvom o ustreznosti.

c. Ali lahko nadzornik ustavi dela, če izvajalec ne upošteva gornjih zahtev? [6]

Odgovor:

Da, za tista dela, za katera se pojavljajo znaki in dvom o ustreznosti.

8.3 Ali nadzornik lahko zavrača potrditev DZO in primopredajo del, če izvajalec ne upošteva zgornjih zahtev?

Odgovor:

Da, za tista dela, za katera so znaki dvomov o kvalitetni izvedbi.

9.0 Projektiranje

9.1 Splošno:

- po pogodbi izvajalec z uvedbo v delo prevzame tudi projektiranje, t.j. dokončanje in dopolnitve PZI zaradi sprememb med gradnjo
- po pogodbi mora izvajalec po uvedbi v delo predlagati vodjo projekta, ki ga z imenovanjem potrdi naročnik
- ker izvajalec ni registriran za projektiranje sklene podizvajalsko pogodbo s projektantskim podjetjem. Po pogodbi z naročnikom mu le ta podizvajalce potrdi na podlagi predloženih podizvajalskih pogodb.
- podizvajalec projektantsko podjetje ne zaposluje vseh potrebnih pooblaščenih inženirjev, zato sklene podizvajalske pogodbe s projektantskimi podjetji, ki takšne PI zaposlujejo

Odgovor:

- Dokončanje in dopolnitve PZI zaradi sprememb med gradnjo – to je običajno PID.
- Vodjo projekta mora imenovati Projektant.

Nenavadna pa je navedba, da se o tem dogovori investitor z izvajalcem že ob uvedbi v delo. Če je skladno s pogodbo tako dogovorjeno, je obveza izvajalca po zaključku gradnje, izdelava PID, ki seveda vsebuje podatke iz PZI, dopolnjenega s spremembami projektnih rešitev ali izvedbe, nastalimi med gradnjo.

Navedena problematika se v praksi redkeje pojavlja, razen, če se naročnik in projektant toliko razhajata v razmišljanju, da se faze projektiranja ne da nadaljevati, praviloma v tem primeru pride do prekinitve projektantske pogodbe in nato naročnik angažira novega projektanta. Dogaja se tudi, da naročnik zaradi določenih sprememb koncepta objekta ali faznosti predvidene gradnje (večinoma iz razloga nezadostnih zagotovljenih finančnih sredstev) preda izdelavo spremembe PZI izvajalcu gradnje, ki pa seveda mora izpolnjevati pogoje, kot je že navedeno v pravnem mnenju na vprašanje.

Praviloma izvajalec, tudi za spremembo PZI, angažira prvotnega vodjo projekta, kar je tudi najbolj korektno, sploh če gre za objekte visoke gradnje, kjer so avtorske pravice bolj izrazite, kot pri inženirskih objektih.

9.2 Ali nadzornik lahko narekuje obliko in vsebino podizvajalske pogodbe med izvajalcem in projektantom ter v nadaljevanju podizvajalskih pogodb med projektantom in njegovimi podizvajalci?

Kje so meje »nudenja strokovne podpore s svojega področja dela« po GZ v primerih urejanja pogodbenih razmerij med udeleženci gradnje? GZ v 12. členu govori o sklenitvi pogodbe med projektantom in drugim projektantom in s sklenitvijo pogodbe se izpolnijo zahteve predpisa.

Odgovor:

Izvajalec je dolžan skleniti ustrezne pogodbe, upoštevajoč vso zakonodajo, nadzornik naj se v to ne bi vmešaval.

Nadzornik namreč nima pristojnosti posegati v sestavo projektantskih in podprojektantskih izvajalčevih pogodb.

9.3 Bi bilo s strani izvajalca in projektanta upravičeno pričakovati:

- **da se predlogi, pripombe itd. v smislu nudenja strokovne podpore s strokovnega področja nadzornika podajo enkrat ali nekajkrat in ne po več desetkrat?**
- **da se izvajalcu v smislu nudenja strokovne podpore s strokovnega področja nadzornika poda predloga pogodbe s pričakovano/želeno vsebino in obliko dokumenta, enkrat tako usklajevan in usklajen dokument pa uporabi kot predloga pri sklepanju nadaljnjih pogodb ali naj se na istem objektu oblikuje vsakokrat znova in drugače v dolgotrajnem postopku podajanja pripomb in dopolnjevanj?**

Odgovor:

- Zahteve, ki jih daje nadzornik, naj bodo čimbolj enoznačne in jasne že v osnovnem navodilu. Na podlagi navodil, izvajalec pripravi predlog, katerega nadzornik pregleda poda še morebitne pripombe in po dopolnitvi se pričakuje, da tak dokument sprejme, nikakor pa, da ga do desetkrat spreminja.
- Vsekakor bi bilo pričakovati, da nadzornik sistematsko pripravi vzorec za več primerov.

9.4 Ali je potrebno kot prilogo podizvajalski pogodbi med izvajalcem in projektantom ter podizvajalskim pogodbam med projektanti prilagati izpise iz imenika PI IZS, ki je vsem dostopna javna evidenca?

Odgovor:

Da, sicer ni nujno ker gre za javno dostopen dokument, a v praksi je običajno tako, da naročnik ne raziskuje po imeniku IZS.

9.5 Ali je potrebno podizvajalskim pogodbam med projektanti prilagati odločbe o imenovanju pooblaščenih inženirjev ali zadošča podpis projektanta in vodje projekta na projektni dokumentaciji, ki s tem zagotavljata izpolnjevanje pogojev po 12. členu (projektant) GZ?

Odgovor:

V vodilni mapi projektne dokumentacije se v rubriki »podatki o udeležencih, gradnji in dokumentaciji« navedejo PA in PI po posameznih področjih, s podatki o številkah licenc ter vrsto načrtov. Odločbe o imenovanju se v projektno dokumentacijo ne prilagajo. V obrazcu »Izjava projektanta in vodje projekta v DGD (ali v PZI)« projektant in vodja projekta podpišeta izjavo o skladnosti projektne dokumentacije s predpisi.

9.6 Ali nadzornik lahko narekuje obliko in vsebino projektne dokumentacije PZI oz. njenih dopolnitev ter nanjo podaja zahteve v obsegu recenzije ali revizije, ki niso v povezavi s tehničnimi rešitvami? [7]

Kje so meje določil oz. pooblastil nadzornika po 13. členu GZ, da nadzornik »opozori na tehnične rešitve v PZI, ki bi lahko bile v nasprotju z GZ, gradbenim dovoljenjem, predpisi, s katerimi se podrobneje bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi« ter da »pri preverjanju tehničnih rešitev upošteva le tehnične rešitve, ki se nanašajo na izpolnjevanje bistvenih zahtev po GZ«

Odgovor:

Obliko in vsebino določa »Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih povezanih z graditvijo objektov (Ur.l.RS št.36/18, 51/18 – popr. in 197/20)«
Nadzornik sicer nima zakonskih pooblastil narekovati obliko in vsebino v zvezi z izdelavo projektne dokumentacije.

9.7 Ali nadzornik lahko ustavi dela, če izvajalec ne izpolni gornjih zahtev?

Odgovor:

Da, za tista dela, za katera se pojavljajo znaki in dvom o ustreznosti, sploh v primeru, če pride do nepravočasne izdelave PZI, glede na dinamiko gradnje, ko izvajalec z gradnjo prehitava projektante.

9.8 Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če izvajalec ne upošteva gornjih zahtev?

Odgovor:

Enaka ugotovitev kot pod 9.7. sploh pa v primeru, če dokumentacija PZI ni izdelana v zadostni kvaliteti in skladnosti z zakonodajo.

10. Pravilnost vpisa sprememb PZI

10.1 Splošno

- po pogodbi mora izvajalec od uvedbe v delo zagotoviti dokumentacijo za vse morebitne spremembe in dopolnitve projektne dokumentacije
- po pogodbi mora izvajalec od uvedbe v delo vse ustrezno potrjene spremembe vpisati v PZI načrte skladno s predpisi in v obliki, kot je dogovorjena s pogodbo v pogodbi oblika ni dogovorjena.
- po internih dokumentih naročnika se vsa dokumentacija izdeluje le v digitalni obliki
- naročnik je podal dodatno navodilo, da se vse spremembe PZI dostavijo na gradbišče tudi v tiskanih izvodih
- po pogodbi izvajalec nima pravice samostojno spremeniti projektne dokumentacije ustreznost predlogov in sprememb najprej potrdi nadzornik ter v primeru finančnih posledic za investitorja tudi investitor, odobri pa jih vodja projekta po predhodni dopolnitvi PZI
- naročnik je detajlneje določil protokol potrjevanja z obrazcem za zahtevek, ki ga izpolnijo, podpišejo in žigosajo vodja del, vodja projekta vodja nadzora in predstavnik naročnika
- naročnik je vzpostavil projektni portal, na katerega izvajalec in projektant nalagata vso dokumentacijo vezano na spremembe PZI in je tako ves čas dostopna v pisarniških gradbiščnih prostorih, pa tudi vsem ostalim udeležencem gradnje
- izvajalec pripravlja zahtevke za spremembe PZI na dogovorjenem obrazcu. Priloge zahtevka so digitalni obliki: tekstualni del v doc ali pdf formatu, grafični del v formatu dwg, (pogojno) finančni del (predizmere in projektantski predračun s ponudbenimi cenami) v xls formatu ter po potrebi dodatna dokumentacija kot je fotodokumentacija v formatu jpeg, gif, sken terenskih skic, zapisnikov ipd,. Zahtevek se posreduje v projektantsko obdelavo vodji projekta.
- izvajalec vpisuje potrjene spremembe PZI v seznam v obliki preglednice, iz katere je razvidna št. spremembe, njen opis, sklic na dokumente v osnovnem PZI, ki se jih dopolnjuje ter datumi potrjevanj. Izvajalec vrisuje potrjene spremembe v digitalno verzijo dokumentacije v dwg formatu. Vsi digitalni dokumenti so ves čas dostopni na gradbišču na projektne portalu.
- potrjene spremembe PZI izvajalec v tiskani obliki dostavi in hrani v pisarniških prostorih gradbišča. Vsaka sprememba je ločeno postopno vložena v polovično mapo, polovične

mape pa v fascikle. Preglednica z evidenco sprememb je vložena v vodilni načrt in se sprotno dopolnjuje.

- **nadzornik na projektu ne nastopa v vlogi projektanta, je nadzorni inženir (nadzorni tehnik) in ne pooblaščen inženir.**

Odgovor:

Bistveni poudarki iz tč. Splošno:

- **prvi odstavek:** Po pogodbi je vnos sprememb s pogodbo prenesena na izvajalca.
- **drugi odst.:** Oblika v pogodbi ni določena.
- **četrty odst.:** Naročnik je podal naknadno zahtevo po predložitvi tudi tiskanega izvoda – običajno za potrebe arhiviranja.
- **peti odst.:** S pogodbo je določen protokol potrditve oz. odobritve sprememb.

V celotnem poglavju te točke nastopa kot udeleženec pri graditvi objektov izvajalec, ki je istočasno tudi projektant, tako kot to zahtevata GZ in ZAID; tekst pa je napisan tako kot bi pri investiciji nastopal izvajalec, ki ima sklenjeno podprojektantsko pogodbo. Celotna opisana situacija ni skladna z zakonom. Udeleženec pri graditvi objektov je torej v isti osebi izvajalec, ki imenuje vodjo del (vodjo gradnje) in projektant, ki imenuje vodjo projekta in po potrebi vodjo načrta po stroki. Položaj in obveznosti nadzornika do izvajalca so drugačne kot do projektanta; seveda mora biti to dejstvo zapisano v pogodbi o opravljanju nadzora. Pri sklenitvi izvajalske pogodbe gre za mešano pogodbo po Obligacijskem zakoniku.

10.2 Ali nadzornik lahko od izvajalca zahteva ročno vrisovanje s strani vodje projekta, vodje nadzora in naročnika potrjenih sprememb v tiskani izvod PZI in potrjevanje le teh s podpisom vodje del ob tem, da se po internih dokumentih in navodilih naročnika dokumentacija izdeluje v digitalni obliki, ki je na gradbišču ves čas dostopna na projektne portalu, na gradbišču se hrani tudi izvod sprememb v tiskani verziji?

Odgovor:

Ročno vrisovanje, je v današnji dobi vesplošne digitalizacije, nesmiselno, lahko pa zahteva.

V prvi fazi je seveda najlažje, da se izvajalec in projektant sestaneta na objektu, ter skicirata morebitna odstopanja od PZI, ki se kasneje izdelajo v aktivni digitalni obliki.

10.3 Ali nadzornik lahko narekuje obliko in vsebino posameznih prilog zahtevka izvajalca, ki jih le ta pripravlja v obliki, ki sta jo medsebojno dogovorila izvajalec in projektant, kot so npr. splošni opisi v risbah, velikosti pisav, tipi črt in barve elementov risbe,..., v grafičnih delih zahtevkov v dwg formatu?

Odgovor:

Dodatno narekovanje oblike in vsebine prilog, s strani nadzornika, je, glede na vse dogovorjeno kot je navedeno zgoraj (v 10.1 Splošno/ osmi odst.), nerazumno.

10.4 Ali nadzornik lahko od izvajalca zahteva, da v postopku priprave zahtevka za spremembo PZI preverja posege v varovalne pasove in varovana območja ter potrebo po pridobivanju novih mnenj oziroma dopolnjevanju že pridobljenih? Ali ni to v procesu projektiranja izključno pristojnost projektanta? Zlasti na linijskih gradbeno inženirskih objektih je takšno zahtevo, tudi če je to obveza izvajalca, takšnega pogoja npr. v primeru povsem novega poteka tras ni mogoče izpolniti, dokler takšne trase niso projektantsko definirane.

Odgovor:

Vse to lahko zahteva od izvajalca, glede na obvezo, ki jo je prevzel po pogodbi, kot je navedeno v prvem odst.: izvajalec mora vključiti za to usposobljenega projektanta. V takem primeru, naročnik izvajalcu, za vse postopke, ki to zahtevajo, priskrbi pooblastilo.

V ostalih primerih, skladno z določili sklenjene projektantske pogodbe, mnenja pridobivata projektant ali naročnik.

10.5 Obrazec za podajanje zahtevkov za spremembe se je med procesom gradnje velikokrat spremenil. Ali lahko nadzornik od izvajalca in projektanta pri vsaki novi obliki obrazca zahteva usklajevanje oziroma zamenjavo obrazca za vse predhodno na prejšnjih verzijah obrazcev potrjene spremembe?

Odgovor:

Ne, to ni razumno, niti dopustno.

10.6 Kakšen je pravilen vpis sprememb PZI, kar po 6. stavku 16. člena GZ nadzira nadzornik?

Odgovor:

Tu gre verjetno za 3 stavek 13 in ne 16 čl. GZ. Prakticira se tako, da se dogovori, da izvajalec sproti piše Zbirno poročilo sprememb in ga vsak mesec predloži nadzorniku ob podpisu GK v pregled in eden od pogojev za potrditev GK, je pravilna vsebina poročila – ki zajema vse spremembe.

10.7 Je v času, ko je želja in namen zakonodajalca ter stroke, da se v celoti preide v digitalno projektiranje in se bi namesto načrtov izdelovali le še skupni podatkovni modeli, zahteva po ročnem projektiranju uglasena s stroko in na splošno s predpisi ter inženirsko prakso?

Odgovor:

NE.

Praktično pa je, da se kakšno enostavnejšo projektno rešitev poda tudi z vpisom (vrisom) v gradbeni dnevnik, vsekakor pa kasneje tudi digitalno v PZI/PID.

10.8 Ali nadzornik lahko ustavi dela, če izvajalec ročno ne vrisuje že potrjenih sprememb v tiskani izvod osnovnega PZI?**Odgovor:**

Ni razumno, ker so primernejši drugi načini za uskladitev postopkov.

10.9 Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če izvajalec ročno ne vrisuje že potrjenih sprememb v tiskani izvod osnovnega PZI? [9]**Odgovor:**

NE, ker je način določen kot je navedeno v devetem odst.

11. Razno**11.1 Splošno**

Na gradbišču zaradi spleta okoliščin prihaja do nastanka škod, npr. bager poškoduje parapet ograjena zasebnem zemljišču ali vodovodno cev nepravilno zakoličenega javnega vodovoda odtrga zračni vod GJI in pri tem poškoduje zasebni objekt, na območju pravilno označenega gradbišča veter prevrne prometni znak začasne prometne ureditve na vozilo, transportno vozilo izvajalca se v območju gradbišča zaleti v osebno vozilo stanovalca ali uporabnika objekta ob trasi gradnje ipd.

Odgovor:

Splošno: To bi spadalo v področje zavarovanja gradbišča, ki ga je izvajalec dolžan urediti pred izvedbo del.

11.2 Ali je izvajalec v takšnih primerih dolžan pripravljati ter nadzorniku posredovati poročila o dogodkih, o nameravanih ukrepih, naročilnice ali pogodbe z zunanjimi izvajalci, ki bodo opravljali sanacijska dela ipd.? Ali zadošča npr. podpisana izjava prizadete stranke, da je sanacija ustrezno izvedena ter da do naročnika in izvajalca iz tega naslova nima nobenih dodatnih zahtev?**Odgovor:**

Vsekakor se od izvajalca pričakuje poročilo o dogodku. V nadaljevanju bi morala nadzorniku zadoščati ustrezna izjava oškodovanca – prizadete stranke.

Priporoča pa se, da naj navedeno ne preverja zgolj nadzornik, temveč tudi pooblaščen oseba naročnika, v izogib morebitnim kasnejšim odškodninskim zahtevkom.

11.3 Ali nadzornik lahko ustavi dela, če izvajalec ne izpolnjuje takšnih zahtev?

Odgovor:

Ustavitev del, glede na posledice, ni razumen ukrep.

Ni vzročne zveze med opisanim škodnim dogodkom in opustitvijo sestave poročila o škodnem dogodku.

11.4 Ali lahko nadzornik zavrača podpis knjige obračunskih izmer in obračunske situacije, če izvajalec ne izpolni takšnih zahtev?

Odgovor:

Lahko zadrži sorazmeren del, glede na povzročeno škodo, do predložitve ustrezne izjave o odpravi le-te.

Obračun sicer nima neposredne povezave z odškodninskimi zahtevki, razen če pri tem prihaja do neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti izvajalca, se nerazumno odlaša z popravili ali izplačili odškodnin, ali da neizpolnjevanje zahtev predstavlja nevarnost za zdravje in življenje ljudi, ogroža varnost objektov ipd.

Inženirska zbornica Slovenije

Jarška cesta 10/b, 1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 (0)1 547 33 40

E: izs@izs.si / **I:** www.izs.si